

SPESIALENHETEN FOR POLITISAKER

PÅTALEVEDTAK

Dok. nr.

SAK NR 10965523 190/16-123

ETTERFORSKING AV UTFORKJØRING MED MOTORSYKKEL MED ALVORLIG PERSONSKADE OG HVOR POLITIET VAR INVOLVERT

Anmeldelsen

Fra Sør-Øst politidistrikt mottok Spesialenheten for politisaker tirsdag 22. mars 2016 informasjon om utforkjøring med motorsykkel i Askehaugveien i Tønsberg. Flere politipatroljer hadde forut for utforkjøringen kjørt etter fører av motorsykkelen. Fører av motorsykkel med registreringsnummer [REDACTED] var A. Han kjørte av veien i formentlig høy hastighet og ble alvorlig skadet. En UP-patrolje målte farten til motorsykkelen til en hastighet godt over førerkortbeslag, men føreren kjørte så fort at patroljen ikke fikk stanset ham. En annen patrolje observerte motorsykkelen og kjørte etter den, men oppga forfølgelsen pga høy hastighet. I følge politiet var ingen patroljer i nærheten da A kjørte av veien.

Spesialenheten iverksatte etterforskning med grunnlag i Riksadvokatens rundskriv 3/2006 pkt. VI nr. 2.2 (ulykkesetterforskning med alvorlig personskade).

Spesialenhetens etterforskning

Spesialenheten har avhørt politibetjent B og politibetjent C som var i patroljen som først ankom ulykkesstedet.

Nedtegnelser om hendelsen i politioperativt register er innhentet.

Lydlogg fra sambandet er innhentet og det er skrevet rapport om Spesialenhetens gjennomgang av denne.

Politiet opprettet straffesak mot A for flere overtredelser av vegtrafikkloven, jf. anmeldelsesnummer [REDACTED]. Politiets dokumenter i denne saken er innhentet.

Nærmere om hendelsesforløpet

Tirsdag 22. mars 2016 jobbet politibetjent D kveldsvakt i Utrykningspolitiet. Han kjørte alene i sivil politibil med Trip-track gjennomsnittsfartsmåler. Patroljen hadde kalleksignal [REDACTED]. Kl. 19:23 stod D ved påkjøringsfeltet til E-18 ved Hanekleiva i den motorsyklende som senere viste seg å være A kom kjørende i sørgående retning. Politibetjent D startet en gjennomsnittsmåling fordi A åpenbart kjørte over fartsgrensen. A kjørte fra D etter at D hadde hatt visuell kontakt med ham i noen kilometer. Basert på

Spesialenheten for politisaker

Sjefen for Spesialenheten, besøk: Grønnegata 82

Post: Postboks 93, 2301 HAMAR

Tel: 62556100 Faks: 62556102

E-post: post@spesialenheten.no

videomateriale i politibilen beregnet D hastigheten til ca. 151 km/t over en strekning på 4315 meter.

En annen politipatrulje bestående av politibetjent E og politibetjent F tok oppstilling ved Undrumsdal noe lenger sør på E-18. Kl. 19:43 passerte A dem i høy hastighet. Tjenestemennene kjørte etter motorsykkelen, men ble etter kort tid frakjørt av A noe før Gulli. Kort tid etter fikk politiet melding om at motorsyklisten kjørte av E-18 ved Gulli. E og F valgte da å kjøre Semsbyveien (gamle E-18) i nordgående retning mot Sem. Der påtraff de en motorsyklist med samme bekledning som kom i motsatt kjøreretning utenfor Semsbyveien nr. 154. Patruljen snudde og satt på blålys. I anmeldelsen skrev politibetjent F at motorsyklisten snudde seg og så mot politibilen tre ganger. Han mente derfor at motorsyklisten åpenbart forsøkte å unndra seg kontrollen. Da de kom til Sem sentrum forsvant motorsyklisten i høy hastighet sørøver på Semsbyveien. Omtrent samtidig fikk E og F melding på sambandet om at motorsyklisten hadde passert sivil UP patrulje med kallesignal [REDACTED]. Denne patruljen hadde identifisert registreringsnummer på motorsykkelen til [REDACTED]. E og F skrudde derfor av blålysene og avbrøyt forfølgelsen. Ved søk på kjennemerke viste at eieren bodde i Sandefjord.

UP patrulje [REDACTED] bestod av politibetjent C og politibetjent B. De hadde overhørt meldingen på sambandet fra politibetjentene F og E ca. kl. 20:03 om at de kjørte etter en motorsykkel på Semsbyveien i retning Sem. Noen sekunder senere, ved Statoil på Sem, ble de forbigjørt av motorsykkel med kjennemerke [REDACTED]. Motorsyklisten kjørte langt over fartsgrensen på 40 km/t og politimennene mente at den kjørte over 100 km/t. Motorsyklisten kjørte sørøver på Semsbyveien og tok av til høyre på Askehaugveien mot Anholt. C og B brukte hverken blålys eller sirener, men fulgte etter motorsyklisten på god avstand. Da de kjørte inn på Askehaugveien så de baklysene på motorsykkelen i enden av et jorde. Det så ut som om den hadde senket farten betraktelig. Da de selv kom i venstrekurven så de ikke lenger baklyktene på motorsykkelen på veien mot Åmot og E-18. De kjørte tilbake og fant A og motorsykkelen i grøfta på nordvestsiden av veien. Motorsykkelen var totalskadd. A var bevisst men klaget over sterke smerte i beina, samt smerter i ribbeina/brystkassen. Han ble tatt med av ambulanse til sykehus i Tønsberg. Det ble senere påvist store bruddskader i skulder, rygg, nakke og beina på siktede. Han ble derfor fraktet til Ullevål sykehus.

Spesialenhetens vurdering

Spesialenheten har som oppgave å etterforske og påtaleavgjøre saker som gjelder spørsmålet om ansatte i politiet eller påtalemyndigheten har begått en straffbar handling i tjenesten. I foreliggende sak skal det vurderes om politiet opptrådte straffbart i sammenheng med aktuelle utforkjøring. Aktuell straffebestemmelse kan være vegtrafikkloven § 3, jf. § 31 første ledd som lyder slik:

”Enhver skal ferdes hensynsfullt og være aktpågivende og varsom så det ikke oppstår fare eller voldes skade og slik at annen trafikk ikke unødig blir hindret eller forstyrret.”

Både forsettlig eller uaktsom overtredelse av bestemmelsen er straffbar, jf. lovens § 31. Politiet er bundet av denne grunnbestemmelsen selv om det foreligger utrykningskjøring hvor det er anledning til å fravike sentrale regler i trafikkreglene. Hvordan aktsomhetsnormen i § 3 skal forstås når den skal anvendes på politikjøretøy i en utrykningssituasjon, beror på en konkret vurdering der det foretas en avveining mellom behovet for å få gjennomført tjenesteoppdraget og hensynet til trafikksikkerheten, jf.

bl.a. Rt. 1994 side 1478.

Bilforfølgelse er som metode godkjent og regulert i instruks fra Politidirektoratet. I Politidirektoratets instruks for utrykningskjøring og forfølgelse av kjøretøy (rundskriv 2009/005) § 3 fremkommer blant annet følgende:

- ”3.2. Forfølgelse som innebærer utrykningskjøring ... kan kun skje i det enkelte tilfelle når det vurderes forsvarlig og ubetinget nødvendig. Forfølgelse må hele tiden veies opp mot den trafikklfare man utsetter seg selv og andre for.
- 3.3. Forfølgelsen skal straks avbrytes dersom det anses uforsvarlig å fortsette. Det forfulgte kjøretøy kan i stedet følges på avstand for å observere hvor kjøretøyet tar veien.

Spesialenheten legger til grunn at A i lang tid og over store avstander kjørte motorsykkel i hastigheter langt over det tillatte. Politiet hadde derfor anledning til å kjøre utrykning og til å forfølge ham for å stanse kjøringen. Etterforskingen viser at A kjørte så fort at politipatruljene lot ham kjøre fra dem og at de relativt raskt avbrøt sin egen forfølgelse og i stedet forsøkte å observere hvor han kjørte. Etter det opplyste var det ingen patruljer som forfulgte A med liten avstand i det han kjørte av veien. Det er således ikke bevismessig grunnlag for at politiet opptrådte straffbart.

Siden etterforskningsresultatet med særlig styrke viser at det ikke ble utført en straffbar handling blir saken å henlegge som intet straffbart forhold anses bevist. Avgjørelsen blir å treffe på saksnivå.

Vedtak

Saken henlegges på saksnivå som intet straffbart forhold anses bevist.

A underrettes om vedtaket.

Kopi av vedtaket sendes politimesteren i Sør-Øst politidistrikt til orientering.

Sjefen for Spesialenheten for politisaker, 5. juli 2016